

Lieta C-314/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 16. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 12. marts

Apelācijas sūdzības iesniedzēja:

R.C.C.

Otra puse apelācijas tiesvedībā:

M.O.L.

Pamatlietas priekšmets

Prasība par notāra prakses vietas darbinieces atlaišanu no darba

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Noskaidrot, vai Padomes Direktīva 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmēj sabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmēj sabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā ir piemērojama notāra prakses vietas darbinieces gadījumā.

Juridiskais pamats ir LESD 267. pants.

Prejudiciālais jautājums

Vai Padomes Direktīvas 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu,

uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts un līdz ar to direktīvas saturs ir piemērojams gadījumam, kurā notāra amata vietas aizpildītājs - kas ir valsts amatpersona, taču ar saviem darbiniekiem atrodas privātās darba tiesiskajās attiecībās, kuras reglamentē vispārējais darba tiesiskais regulējums un nozares darba koplīgums – šajā amata vietā nomaina tajā agrāk strādājušo un darbību izbeigušo notāru, pārņemot viņa notariālo grāmatu un lietu kopumu un turpinot praktizēt tajā pašā prakses vietā ar to pašu materiāltehnisko aprīkojumu, ka arī pārņemot darbiniekus, kas bija darba tiesiskajās attiecībās ar šajā amata vietā agrāk strādājušo notāru?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes Direktīvas 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

- *Ley de 28 de mayo 1862, Orgánica del Notariado* [1862. gada 28. maija Konstitūtivais likums par notariātu]

1. pants: “Notārs ir valsts amatpersona, kam saskaņā ar tiesību aktiem ir tiesības apliecināt līgumus un citus ārpusstiesas aktus.

Visā Spānijas Karalistē ir tikai viens šo amatpersonu veids.”

- *Decreto de 2 de junio de 1944 por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la organización y régimen del Notariado* [1944. gada 2. jūnija Dekrēts, ar ko galīgi apstiprina Notariāta organizācijas un darba kārtības noteikumus], redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Karaļa 2007. gada 19. janvāra Dekrētu Nr. 457/2007 un Karaļa 2015. gada 6. marta Dekrētu Nr. 140/2015 par notāru darbības teritoriju noteikšanu.

69. pants: “[Ar notāra prakses vietas pieņemšanas telpām ir saprotams] darbinieku un materiālo līdzekļu kopums, kas ir izveidots minētā [notāra publiskās funkcijas] mērķa sasniegšanai.”

272. pants: “Notariālo grāmatu un lietu kopums ietver publiskus un citus dokumentus, kas tajā tiek iekļauti katru gadu [..].”

- *Estatuto de los Trabajadores* [Darba likums]

44. pants

“1. Uzņēmuma, darba centra vai šā uzņēmuma autonomas ražotnes īpašnieka maiņa pati par sevi nav pamats darba tiesisko attiecību izbeigšanai. Jaunajam darba devējam ir jāpārņem iepriekšējā darba devēja tiesības un pienākumi, kas izriet no darba līguma un sociālā nodrošinājuma, tostarp saistības attiecībā uz pensijām, ievērojot piemērojamajā speciālajā tiesiskajā regulējumā noteiktos nosacījumus, un vispārīgi - visas tās papildu sociālās aizsardzības saistības, kas bija īpašumtiesības nododošajai personai.

2. Uzņēmuma īpašumtiesību pāreja šā panta izpratnē notiek, ja pāriet īpašumtiesības uz savu identitāti saglabājošu ekonomisku vienību, kas saglabā savu identitāti, paredzot organizētu resursu sagrupēšanu ar mērķi turpināt saimniecisko darbību neatkarīgi no tā, vai tā ir pamata vai palīgdarbība.”

51. panta 1. punkts: “Šā likuma izpratnē “kolektīvā atlaišana” ir darba līgumu izbeigšana ekonomisku, tehnisku, organizatorisku vai ar ražošanu saistītu iemeslu dēļ [..].”

52. panta c) punkts: “[Darba līgumu var izbeigt], ja rodas kāds no 51. panta 1. punktā paredzētajiem iemesliem un darba tiesisko attiecību izbeigšana skar mazāku skaitu [darbinieku], nekā paredzēts minētajā tiesību normā.”

53. pants

“1. Lai varētu pieņemt lēmumu par darba tiesisko attiecību izbeigšanu atbilstoši iepriekšējā pantā paredzētajiem noteikumiem, ir jāievēro šādi nosacījumi:

- a) par to rakstiski jāpaziņo darbiniekam, norādot iemeslu;
- b) vienlaicīgi ar rakstisku paziņošanu ir jāizmaksā darbiniekam atlīdzinājums, kura summa atbilst 20 dienu izpeļņai par katru nostrādāto gadu, laikposmus, kas īsāki par vienu gadu, aprēķinot proporcionāli nostrādāto mēnešu skaitam, un atlīdzinājuma kopsumma nedrīkst pārsniegt 12 mēnešalgas.”

56. pants

“1. Ja atlaišana tiek tiesas ceļā atzīta par nepamatotu, darba devējs piecu dienu laikā no sprieduma paziņošanas var vai nu atjaunot darbinieku darbā, vai arī samaksāt viņam atlīdzinājumu, kura summa atbilst 33 dienu izpeļņai par katru nostrādāto gadu; laikposmus, kas īsāki par vienu gadu, aprēķinot proporcionāli nostrādāto mēnešu skaitam, un atlīdzinājuma kopsumma nedrīkst pārsniegt 24 mēnešalgas. Ja tiek izdarīta izvēle samaksāt atlīdzinājumu, darba līgums tiek uzskatīts par izbeigtu dienā, kad faktiski ir izbeigts strādāt.”

- Albasetes Notāru kolēģijas notāru prakses vietu darbinieku darba koplīgums (atcelts 2010. gadā).

16. pants: “Darba līgumu aptur vai izbeidz Darba likuma 45. un 49. pantā paredzēto iemeslu dēļ.

Tomēr notārs, pārņemot notāra prakses vietu kā šīs amata vietas aizpildītājs, pārņem sava priekšgājēja darba tiesiskās attiecības, ja to pieļauj spēkā esošie tiesību akti, vai arī - atbilstoši tam, kā attiecībā uz katru konkrēto gadījumu noteikts spēkā esošajās pozitīvajās tiesībās - izmaksā atlīdzinājumu darbiniekam vai darbiniekiem, kurus tas nepieņem darbā.

[..].”

- *Convenio colectivo estatal de notarios y personal empleado* [Notāru un viņu darbinieku valsts mēroga darba koplīgums] (*BOE*, 23.8.2010.)

55. pants: “Ja darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas notāra pārcelšanas vai brīvprātīgas amata pienākumu izpildes pārtraukšanas dēļ, darbiniekam ir tiesības saņemt atlīdzinājumu gadījumos, kas spēkā esošajos tiesību aktos paredzēts saistībā ar pārcelšanu vai darba tiesisko attiecību izbeigšanu objektīva iemesla dēļ [pašlaik saskaņā ar Darba likuma 40. panta 1. punktu vai 52. panta c) punktu atlīdzinājuma summa atbilst 20 dienu izpeļņai par katru nostrādāto gadu, laikposmus, kas īsāki par vienu gadu, aprēķinot proporcionāli nostrādāto mēnešu skaitam, un atlīdzinājuma kopsumma nedrīkst pārsniegt 12 mēnešalgas], ņemot vērā laikposmu, kāds faktiski nostrādāts pie darbību izbeidzošā notāra. Minētais atlīdzinājums nav jāizmaksā, ja rodas kāda no šādām situācijām:

Ja, notāriem vienojoties, darbinieku turpina nodarbināt pārējie attiecīgajā notāru prakses vietā praktizējošie notāri.

Ja pirms pārcelšanas vai tās laikā darbinieks vienojas ar citu notāru par darba turpināšanu.

Ja darbinieks kopā ar notāra amata vietas aizpildītāju pārceļas uz notāra jauno prakses vietu.

[..].”

- *II Convenio colectivo estatal de notarios y personal empleado* [Notāru un viņu darbinieku II valsts mēroga darba koplīgums] (2017. gada 16. septembra *BOE*)

50. pants: “Ja darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas notāra pārcelšanas (ja tās dēļ ir jāmaina dzīvesvieta) vai brīvprātīgas amata pienākumu izpildes pārtraukšanas dēļ, darbiniekam ir tiesības saņemt atlīdzinājumu gadījumos, kas spēkā esošajos tiesību aktos paredzēts saistībā ar pārcelšanu vai līguma

izbeigšanu objektīva iemesla dēļ [pašlaik saskaņā ar Darba likuma 40. panta 1. punktu vai 52. panta c) punktu atlīdzinājuma summa atbilst 20 dienu izpeļņai par katru nostrādāto gadu, laikposmus, kas īsāki par vienu gadu, aprēķinot proporcionāli nostrādāto mēnešu skaitam, un atlīdzinājuma kopsumma nedrīkst pārsniegt 12 mēnešalgas], ņemot vērā laikposmu, kāds faktiski nostrādāts pie darbību izbeidzošā notāra. Minētais atlīdzinājums nav jāizmaksā, ja rodas kāda no šādām situācijām:

1. Ja, notāriem vienojoties, darbinieku turpina nodarbināt pārējie attiecīgajā notāru prakses vietā praktizējošie notāri.
2. Ja pirms pārceļšanas vai tās laikā darbinieks pēc savas ierosmes vienojas ar citu notāru par darba turpināšanu, ja vien viņu darbā pieņemtais notārs atzīst viņa darba stāžu atlīdzinājuma izmaksāšanas nolūkā.
3. Ja darbinieks kopā ar notāra amata vietas aizpildītāju pārceļas uz notāra jauno prakses vietu.

[..]”

Tribunal Supremo [Augstākās tiesas] 2004. gada 15. decembra un 2010. gada 23. jūlija spriedumi.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Apelācijas sūdzības iesniedzēja pamatlietā R.C.C. bija nodarbināta Pjdrabuena [*Piedrabuena*] notāru prakses vietā no 1979. gada 7. februāra līdz 2017. gada 16. jūnijam pie vairākiem minētajā laikposmā šo amata vietu aizpildījušajiem notāriem.
- 2 2016. gada 13. janvārī šajā notāra amata vietā darbību uzsāka atbildētāja pamatlietā - M.O.L. 2017. gada 16. jūnijā R.C.C. saņēma no M.O.L. uzteikuma vēstuli, kurā tika norādīts, ka atlaišanai ir ekonomisks iemesls un atzīts, ka tā ir nepamatota, tāpēc tika aprēķināts atlīdzinājums par atlaišanu.
- 3 R.C.C. cēla prasību par atlaišanu no darba *Juzgado de lo Social n.º 2 de Ciudad Real* [Sjudadrealas Darba un sociālo lietu tiesā Nr. 2], lūdzot atzīt atlaišanas spēkā neesamību vai alternatīvi tās nepamatotību. Viņa tostarp norādīja, ka, aprēķinot izmaksājamo atlīdzinājumu, kā atsauces datums būtu jāņem vērā nevis datums, kad viņa sāka strādāt pie M.O.L., bet gan datums, kad viņa sāka strādāt attiecīgajā notāru prakses vietā.
- 4 Ar 2018. gada 7. marta spriedumu *Juzgado de lo Social n.º 2 de Ciudad Real* šo prasību noraidīja. Lai arī minētajā spriedumā šī atlaišana no darba tika atzīta par nepamatotu, tajā tika norādīts, ka saskaņā ar spēkā esošo darba koplīgumu, aprēķinot atlīdzinājuma apmēru, kā atsauces datums ir jāņem vērā 2016. gada 13. janvāris.

- 5 Par šo spriedumu R.C.C. iesniedza apelācijas sūdzību *Tribunal Superior de Justicia de Castilla La-Mancha* [Kastīlijas-Lamančas Augstā tiesa]. Šī tiesa šaubās, vai šajā gadījumā ir piemērojama Direktīva 2001/23, taču tam ir izšķiroša nozīme, lai atlīdzinājuma aprēķināšanas nolūkā noteiktu darba stāžu. Tāpēc tā nolēma iesniegt Tiesai šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 6 Apelācijas sūdzības iesniedzēja kā vienu no apelācijas sūdzības pamatiem norāda to, ka atlīdzinājuma apmērs jāaprēķina no 1979. gada 7. februāra, savukārt atbildētāja uzskata, ka tas darāms no 2016. gada 13. janvāra.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 7 Iesniedzējtiesa paskaidro, ka Spānijā notārs ir valsts amatpersona, ko ieceļ amatā konkursa kārtībā, bet vienlaikus viņš ir darba devējs saviem darbiniekiem, ar kuriem viņu saista darba līgumi, kuriem pilnībā ir piemērojami Spānijas vispārīgais darba tiesiskais regulējums un Savienības tiesību akti, un viņam ir pienākums reģistrēties Pašnodarbināto personu sociālā nodrošinājuma īpašajā shēmā (*Régimen Especial de la Seguridad Social de Trabajadores Autónomos - RETA*). Notāri ar attiecīgo pārstāvju starpniecību slēdz arī darba koplīgumus ar saviem darbiniekiem – līdz 2010. gadam tas tika darīts reģionāli, taču pēc tam valsts mērogā.
- 8 Ja notārs atstāj savu amata vietu pārcelšanas vai pensionēšanās dēļ, viņa pēcniekam, kurš var lemt par savas darbības turpināšanu tajās pašās telpās, ir 25 gadus jā saglabā sava priekšgājēja arhīvs (“*protocolo*” jeb notariālo grāmatu un lietu kopums), pēc klientu lūguma izsniedzot kopijas un apliecinājumus saistībā ar iepriekšējā notāra darbībām. Parasti (lai arī tas nav likumiski noteikts pienākums) jaunais notārs pārņem darbiniekus un telpas, t.s. “prakses vietas pieņemšanas telpas”. Atskaitot notāra pārcelšanas vai brīvprātīgas amata pienākumu izpildes pārtraukšanas gadījumā notiekošo atlaišanu, darbinieku situācija atlaišanas gadījumā nav reglamentēta nedz kādās speciālajās tiesību normās, nedz arī koplīguma noteikumos.
- 9 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā gadījumā ir objektīva atlaišana ekonomisku apsvērumu dēļ – tādējādi tās pamatā nav notāra amata vietas aizpildītāja pārcelšana uz citu prakses vietu –, kurai nepārprotami ir piemērojami vispārīgie noteikumi par šādu atlaišanu un attiecībā uz kuru ir būtiski noteikt darba stāžu, kas ir jāņem vērā, neatkarīgi no tā, vai minētā atlaišana ir pamatota vai nepamatota, jo abos gadījumos rodas tiesības saņemt atlīdzinājumu, ko aprēķina, balstoties uz darbinieka faktisko izpeļņu un darba stāžu ar zināmiem ierobežojumiem atkarībā no tā, vai atlaišana ir pamatota vai nepamatota.
- 10 Iesniedzējtiesa uzskata, ka - tā kā darbiniece kopš 1979. gada 7. februāra bija nepārtraukti strādājusi pie vairākiem notāriem, kuri secīgi praktizēja Pjdrabuenas

notāra prakses vietā un ar kuriem viņai bija parastās darba tiesiskās attiecības, un tā kā viņa bija strādājusi tajā pašā darba vietā un viņas darba stāžu bija atzinuši iepriekšējie šīs notāra amata vietas aizpildītāji, un tā kā kopš 2016. gada 13. janvāra par viņas darba devēju kļuva jaunā šīs notāra amata vietas aizpildītāja M.O.L., kas pārņēma darbiniekus, kurus bija nodarbinājis šajā prakses vietā pirms tam praktizējušais notārs, un strādāja tajā pašā darba vietā, kurā tiek glabāts notariālo grāmatu un lietu kopums, ar tiem pašiem materiālajiem resursiem, neatzīstot šo darba stāža sākumu, un kas vēlāk nolēma atlaist darbinieci ekonomisku apsvērumu dēļ - rodas šaubas, vai šajā situācijā ir piemērojams Padomes Direktīvas 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts, kurā ir noteikts, ka minētā direktīva "attiecas uz jebkuru uzņēmuma, uzņēmējsabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmējsabiedrības daļas īpašumtiesību pāreju citam darba devējam īpašumtiesību nodošanas vai uzņēmumu apvienošanas dēļ".

- 11 Iesniedzējtiesa norāda, ka, ja prasība par atlaišanu tiktu apmierināta un tiktu atzīts, ka šajā lietā ir piemērojama Direktīva 2001/23/EK, saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem par atbilstošu darba stāža sākuma datumu atlīdzinājuma aprēķināšanas nolūkā būtu jāuzskata 1979. gada 7. februāris. Turklāt tā atgādina, ka saskaņā ar Spānijas vispārīgo darba tiesisko regulējumu šie darbinieki nav izslēgti no darba tiesību aktu piemērošanas subjektu loka un ka darba koplīgumos (kuri katrā ziņā nedrīkst būt pretrunā nedz valsts tiesību normām, nedz Savienības tiesībām) ir reglamentēta tikai situācija, kas izriet no darba līguma izbeigšanas sakarā ar notāra pārcelšanu citā amata vietā.
- 12 Visbeidzot iesniedzējtiesa norāda, ka jautājumā par darba tiesiskajām attiecībām starp notāriem un viņu darbiniekiem nav daudz valsts judikatūras. Pirmkārt, tā min *Tribunal Supremo* [Augstākā tiesa] 2004. gada 15. decembra spriedumu, kurā, atsaucoties uz 1956. gada Notariāta noteikumu pantu, ir norādīts, ka šis pants "noteikti jāuzskata par atceltu, vismaz no brīža, kad tika izsludināts Darba likums, kura atkāpi saturošais noteikums atstāja bez iedarbības ar šo likumu nesaderīgās tiesību normas. Īpašo darba tiesisko attiecību vidū, kas minētas 2. pantā, nav norādīti notāru darbinieki, un 49. pantā minēto darba līgumu izbeigšanas iemeslu vidū nav atsauces uz darba devēja darbības izbeigšanu, izņemot viņa pensionēšanos un nāvi, kuru gadījumā darba tiesiskās attiecības izbeidzas objektīvu iemeslu dēļ Darba likuma 51. pantā 52. panta c) punktā aplūkotojos gadījumos. Tas nozīmē, ka spēkā ir tikai tās dekrēta ^{1*} tiesību normas, kas ir saderīgas ar Darba likumā paredzēto darba tiesisko attiecību regulējumu,

¹ N.d.t : Domājams, ka iesniedzējtiesa atsaucas uz iepriekš minēto Decreto de 2 de junio de 1944 por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la organización y régimen del Notariado [1944. gada 2. jūnija Dekrēts, ar ko galīgi apstiprina Notariāta organizācijas un darba kārtības noteikumus].

taču dekrēta tiesību normas par darba līguma izbeigšanu nav to starpā”. Otrkārt, tā min *Tribunal Supremo* 2010. gada 23. jūlija spriedumu, kurā ir apgalvots, ka notāra darbībai piemītošā valsts amatpersonas statusa juridiskā iedaba “neliedz viņam būt par darba devēju, ja ir izpildītas Darba likuma 1. panta 2. punktā noteiktās prasības, atbilstoši kurām viņam ir jāievēro darba devējam darba tiesību aktos noteiktie pienākumi [...]”, tomēr sprieduma turpinājumā ir norādīts, ka “notāram nepieder darbinieku un materiālo līdzekļu kopums, kura dēļ biroja - kurā viņš bija veicis attiecīgo valsts amatpersonas darbu – pārņemšanas gadījumā var rasties uzņēmējdarbības pēctecība tāpēc, ka par viņa secīgu iecelšanu amata vietās un no tā izrietošo pārcelšanu lemj valsts valdība; turklāt, iecelot notāru konkrētā amata vietā, viņš kļūst nevis par šīs amata vietas organizatoriskā kopuma īpašnieku, bet vienīgi par tās notariālo grāmatu un lietu kopuma glabātāju un gluži vienkārši par šajā prakses vietā īstenotās valsts amatpersonas funkcijas - kas gan nenozīmē civildienestu šaurā nozīmē – izpildes iemīesotāju un vadītāju”.